

చెరువునకు వలస పాలం గట్టున నిల బడి చుట్టూ చూసేడు అప్పలయ్యుడు. దూరంగా పాలాల్లో మోటార్లున్నవారు చేలకు నీరు పెడుతున్నారు. నీరు కలిసి నంత మేరా పంజీన వరిచేలు పసుపుప చ్చగా బంగారు తీగెల్లా వెన్నల బరువుతో వంగి పెళ్ళికూతురులా... గాలికి నిదా నంగా తలూపుతున్నాయి.

తన పాలం వేపు చూసేడు. పంటకొచ్చి నీరు అండక చచ్చుపడిన వెన్నలతో ఎండి తెల్లబడ్డ రేకులతో రక్తం లేక పాలిపోయిన రోగిష్ట మనిషిలా... గాలికి పరపరలాడుతూ మూలుగుతున్నట్టుంది.

అతని కళ్ళలో నీరు తిరిగింది. ఆకాశం వేపు చూసేడు. ఎక్కడా ఒక్క ముఖతూ నక లేదు. 'నీరుడి సమయానికి కార్మిక మాసంలోనే పెద్ద తుఫాన్ వచ్చి పంటంతా నాశనమైపో యింది. ఒక్క గింజ దక్కలేదు. తుఫాన్ వచ్చినప్పుడు తప్ప వాన కురిసిందె న్నదు.. కార్మిలన్ని ఏటిపోనాయో ఏటో.. వాన ఏలగ ఎగమెద్దెస్తే ఎలగ బతకడం?' గట్టునే వేపచెట్టు కింద కూలబడ్డాడు.

అల్లంత దూరంలో నాగావలి సస్యతూ నిర్లక్ష్యంగా జారిపోతోంది. ఏటి ఒడ్డునే చేలు ఎండి మాడిపోయిన రేకులతో దీనంగా చూస్తున్నాయి మీదికి.

'ఏటినీరు ఇంజను పెట్టి తోడించడం కంటే ఆ దబ్బుల్లోటి దాస్తూ కొనుక్కోవడం నయం' అనుకుని నిట్టూర్చాడు.

"అప్పలయ్య దడ్డా... అగ్గి వుండేటి?" ఎవరో వచ్చేరు పక్క పాలంలోంచి. వచ్చి నతనికి అగ్గిపెట్టి యిచ్చి..

"నూద్రా బాపు సౌభాగ్యం. కళ్ళు పట్టుకుం టుంది. ఇలాగ యిరగ పండిల్లే రైతుకి యిబ్బందికి తోటిట్లా" అని నవ్వేడు.

'ఏదేలేక నవ్వడమంటే యిదే..' అనుకుని "దడ్డా... మనోడు ఎండలగ సేసినాడు నీ మడికి నీరు కట్టడాకి ఆడికేట యింది. ఆ లెప్పలో ఎక్కడి కాసి వచ్చినారో ఆ దొరలు... ఆలకి మొగ మాటం లేదు... నీరీవ్వరు... మరి మనోడికెందు... మనోడి యిలగ సేస్తే మరిం కేటి" అని చుట్టూగా వదిలి అప్పలయ్యుడి ముఖంలోకి చూసేడు.

"ఒరే.. ఆడికేటనగలను. ఎందిరా అంటే.. నా పాలమే పూరాగ కలకుంటుంది. మడి నకమైనా కలుస్తందో లేదో కరంటు పోతంది. మళ్ళీ కరంటు వచ్చినరికి కలిసిందంతా అరిపోయి తొలికాసి కల పవలసి వస్తుంది.. అంతాదు.. ఆడి మడి సెక్కే నిండార తడవలేకపోలే... మరి ఆడైనా ఏసేదాడు! దానికి తోడు మోటారు కాలిపోడం.. దానికి మడుపులు మరామ తులు... ఆడి బాదలు ఆడివి."

అప్పలయ్యుడి ఇద్దరి కొడుకులు వేర్లుపడి భూముల్లో తననీ వాటాలేసుకున్నారు. పెద్ద కొడుకు ఎక్కడో కొండల్లో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ఆ ఉద్యోగం కొనుక్కోడానికి అతడి వాటా భూమి తనభా పెట్టేడు. చిన్న కొడుకు తండ్రిలాటోడే: భూమినే నమ్ము కుని భూమీద బతకకల్సివేడు. ఇద్దరు కొడుకులూ భూమిని భాగాలేసుకున్నప్పుడు తండ్రి కోసం... ఆడపిల్లల పండగల పిలు పుల కోసం కొంత భూమి కేటాయించేరు. ఆ మడిచెక్కల్ని చిన్న కొడుకి చేస్తు న్నాడు. అప్పలయ్యుడు చిన్నకొడుకు దగ్గరే వున్నాడు. చిన్నకొడుకు అత్తవారు ఊళ్ళోనే. తన పనుల్లోపాటు అత్తవారి పనులూ తన విగానే చేయడంతో తండ్రి బాగోగులు చూడటానికి అతగాడికి సమయం మిగ లదు.

"అవును. బావూ... నీ కెండుకు... నాతో వచ్చి తినుకోని హాయిగ కూర్చో..." అని పిలిస్తే పెద్ద కొడుకుతోపాటు వెళ్ళేడు. కోడలు... సదుపాయం గానే భోజనం పెట్టినా, భోజనంతోపాటు నాలుగు మాటలూ వడించేది.

"పంటలూ భాగ్యాలు ఆళవీ.. సేవలూ సీవాట్లూ మావీ.. ఏటిసేస్తాం పిల్లా పిచ్చికి

లేనోళ్ళకి బరువైపోతే ఇద్దరి అడగుంటు ల్లోటి మా కెలాగవుతాది? ఈళ్ళు పెళ్ళిళ్ళు ఎలాగోతాయో... ఆ గుంటడికి సదుపు ఎలాగోతాదో... ఉజ్జోగం అస్తమాటిగాని... ఏటి మిగిలిపోతంది!.. అందరూ ఉజ్జో గాలు సేస్తుండ్రు.. మా ఆయనా ఉజ్జోగం సేస్తుండు! వంట సేసుకోడానికి గోస్యవ్యా... ఏటా? వచ్చినరికి మాత్రం అధికం... అమిరిసేసి పెట్టాల. ఏమేనా అంటే ఉజ్జో గస్తులమని అందరి కళ్ళూ మామీదే."

"ముద్దకొక మాటా. పూటకి పది లిట్లా.. కుక్క పేరా, కోడి పేరా తన చెవి పడ డంతో అప్పలయ్యుడికి తన స్థితీమిటో తెలిసాచ్చింది. కొడుక్కొ యీ విషయం చెప్పి రగడ పెట్టడం ఎందుకని సంచీలో పంచె... చొక్కా పెట్టి బయలుదేరేడు.

"ఒరే పెద్దోడా.. ఇక్కడ నాకు యిసరా

'పెద్దోడు భక్తికో.. లోకం కాది భయానికో అన్నడన్నడు వచ్చి కులాసా అడిగి ఎల్లాడు. అయితేటి దాంతోటి దినం దీరిపోద్దా. సిస్ట కొడుకున్నాడంటే పెల్లంకాడ పెదివి యిస్తులేడు. వండి వడ్డించ వలనందాయి ఆడదాయి. ఆడిటి సయ్యగలడు?' అలోచనల్లో మునిగిపోయేడు దిగులుతో అప్పలయ్యుడు.

"అప్పలయ్యూ.. సేని మరి పనికి రాదు. ఇప్పుడు తడిపెట్టినా సుకం లేదు. సేనింతా బాగా ఎండిపోయింది. మాడిపోయి ఏరుమైపోయింది."

భోరు దగ్గర పాలంలో నీరు కట్టుకుని వచ్చిన వాన సత్యంనాయుడు పలకరిం చేడు. తన లోకంలోంచి బయటకొచ్చేడు అప్పలయ్యుడు.

వచ్చే...?!

గంబోడ గౌరునాయుడు

సత్యంనాయుడు. అప్పలయ్యుడు గట్టు దిగి చేసుకోకి నడి చేడు. "ముడకడుసేని ఎరువులకీ.. పురుగుల మందులకీ.. గాబుతీతకీ.. పెట్టిన మడు పులు.. మిగిలినా ఏదాది నా ఒక్కడికి హాయిగ గడిసిపోను" అని ఆకాశం వేపు చూసేడు. చేలంత మబ్బు కనిపించింది ఓ మూల.

అప్పలయ్యుడికి కోపం వచ్చింది. "ఇప్పుడు కురిస్తే యేటి కురకపోతే యేటి వాన.. అంతా సరిసంత" చెవి సందు లోని చుట్ట తీసి నోట్లో పెట్టి అగ్గిపెట్టి తీసేడు. మరొకసారి చెవంతా కలయజూ సేడు. 'పాడిమీద శవంలా' కనిపించింది. 'శవాన్ని తగలబెట్టాల కదా. సచ్చింది తల్ల యినా.. పెళ్ళమైనా కాల్చకపోతే కుళ్ళి పోదా' అనుకున్నాడు. ఒక్క క్షణం కళ్ళు మూసుకుని బిగ్గరగా ఏడ్చాడు. ఏడ్చి.. పిడి

కిట్లో ఎండిన వరి వెన్నుల్ని తీసి గుంప కోవెల వేపు తిరిగి గాల్లోకి విసిరి దండం పెట్టేడు. అగ్గిపల్ల గీసేడు.. చేసుకోకి విసిరేడు.. ఎండిన చేసు క్షణంలో అంటుకుంది. భగ్గన మంట లేచింది. ఆ మంట వెలుగులో ఎర్రని ఎండలో అప్పలయ్యుడి ముఖం వికృతంగా మారిపోయింది. భోరున ఏడ్చాడు. మంటలు పడగిట్టిన పాములై లేచేయి. మడి నాలుగు వేపులా కమ్ముకున్నాయి. దూరంగా పాలాల్లో పని చేస్తున్నవారు మంటలు చూసేరు. ఏడుపూ విన్నారు. పరుగు పరుగున వచ్చేరు. మంటలు అప్పలయ్యుడి చుట్టూ అల్లుకుం టున్నాయి. మంటల మధ్య అతడి ఏడుపు పున్నట్టుంది నవ్వుగా మారిపోయింది. "అదీ.. అలగ అంటుకోవాల. అగ్గిదే ముదా కడుపు నింపుకో.. మాకెలాగా లేదు. సువ్వేనా బాగుపడు" ఏమీ మాట లాడుతున్నాడో.. ఒకటి సేలాపన. మతి తప్పిన సేలాపన.

యింగే వుందిగావీ.. మన వలస పాలం గట్టు మీద నిలబడి తెల్లారినరికి పాలాన్ని కల్పార సూడకపోతే మనసు విసవిసలా డిపోద్ది. నీకు తెలిందేటి? ఏవసెట్టు గాలి తగిలేగాని ఏద్రావట్టుడు. అక్కడికి ఎలిపోతానా" అని నవ్వుచెప్పేడు.

ఇద్దరి కొడుకుల దగ్గరా హాయిగా గడిచి పోతుండనీ, ముసలి కాలంల మరి బెడదా వుండదని అనుకున్న అప్పలయ్యుడికి వాస్తవం మింగుడుపడలేదు.

'పంట పండినవడే లేదు.. మరి పంటలు పోలే.. నన్ను సూసిన దిక్కేది..' అప్పలయ్యుడి మనసులో ఆందోళన.

'తాగిన సుట్ట ముక్కకీ.. టీ సుక్కకి నిరబందనైతే.. సి..సి.. ఇంత బతుకు బతికి యిలా కల్లీల సచ్చినట్లుగ.. యిదేం కరమో..' వేపచెట్టు కింద కూర్చుని కళ్ళలో నీరు నింపుకున్నాడు.

ఎప్పటిదో ఆ వేప చెట్టు. అతను గోచీ కట్టడం నేర్చిననాటి నుండి ఆ గట్టు.. ఆ వేప చెట్టు - అవే అతని నేస్తాలు. అతని జీవితంలోని ప్రతి సంఘటనా వాటికి ఎరుకే. అప్పలయ్యుడు లేని గట్టు.. ఆ వేప చెట్టు ఊహకు అందపు. భార్య పోయిన తరువాతయితే తన పడక ఆ వేప చెట్టు కిందికి మారిపోయింది. పెద్ద కూతురే తల్లె నాలుగు ముద్దలు నోటికి అందిస్తే ఆ గట్టి అతని ఇల్లయ్యింది. అతనా చెట్టులోను గట్టులోనూ చెప్తున్న ఊసులన్నే.

మరోసారి తన మడిచెక్క వేపు చూసేడు. 'చాచ గూర్చున్న రోగి'లా కనిపించింది. చనిపోయిన భార్య గుర్తుకొచ్చింది. 'అదృ ష్టవంతురాలు. హాయిగ ఎలిపోయింది. నాకి పిటకొటారం రాజులం ఏలుకోమని' అని నిట్టూర్చాడు.

'బంగాలాటి భూమి.. బంతుల్లాటి కొడు కులూ.. నాకిటి లోటు అనుకున్నాను. భూమి బంగారపు ముద్దే.. కడుపు నిండదు. బంతులై ఎగిరిన కొడుకులు నన్నే బంధిని జేసి ఆడతన్నారు గాని నా బాధేలో సూడకుంటను. ఇంత ముద్ద పడితే అదే గొప్పా.'

మడిచుట్టూ చేరిన జనం కేకలు వేస్తు న్నారు. మంటలు లేని ఓ మూలలోంచి వెళ్లి కొందరు అప్పలయ్యుడిని లాక్కొచ్చేరు. అప్పటికే అతని బట్టలకూ నిష్పంటుకుంది. అక్కడక్కడా ఒళ్ళు కాలింది. అప్పలయ్యుడికి స్పృహ తప్పింది. ఆ రోజు నుంచి అతనికి తిండి తిప్పలు లేవు.

ఏదిచ్చినా విషమే అంటాడు. పెద్దకొడుకు వచ్చేడు. వైజాగు తీసికెల్లాన న్నాడు. మంచి మందులు వాడితే నయ మౌతుంది.. నీకే భయం. లేదన్నాడు.

"ఒరే బావ్.. నా కేల మందులు. నా మందులకి పెట్టిన డబ్బులుతోటి నీ పెళ్ళానికి కోకలు కొనచ్చు, లేపోతే ఏ గోస్యవ్యో తెచ్చుకోవచ్చు. ముసిలోడికి పెట్టిన అన్నము గోడ కేసిన సున్నము తిరిగి వత్తాయేటి.. ఎల్లు. నీకు శలవులు దండుగు" అని ఏడ్చాడు.

చిన్నకొడుకు వేపు చూసి.. "ఒరే బావ్ సినీదా.. నా దగ్గర ఏల కూకోడం! ఎలి పోవలసివోద్ది. పక్కన కూకుంటే మాత్రం బతికిపోతానా.. ఎల్లు.. ఎల్లి ఏ మడికి నీరు కట్టాలో సూడు.. నేపోతే నాలాగే అయిపోగలవు" అని నవ్వేడు.

గూకోజు నీళ్ళు నోట్లో పోస్తున్న కూతురు పెద్దమ్మి వేపు చూసి మౌనంగా కన్నీరు కార్చేడు.

"ఒరే.. నానే తలకొరివి పెట్టినాను.. సున్నగ కాలిందో లేదో సూడండ్రా.. శవం పూరాగ కాలాల" అంటాడు జనాల వేపు చూసి..

అలా మంచం పట్టిన అప్పలయ్యుడు మరి లేవలేదు. అతని నేస్తం.. ఆకాశం పకీరు మేస్తారు అంటారు 'కార్మిక పురాణం

చదివినవడం 'కార్మిక ఏకాదశికో.. సంక్ర మానంకో సాపు వస్తే అదెంత పుణ్యమూ.. అలాటిలాటోకి వస్తాదా..' అని. కార్మిక ఏకాదశి రోజునే స్రాణాలు వదిలేడు.

"ఏకాదశి రోజు.. పవిత్రమైన దినం. ఎంత అద్భుతం చేసుకున్నాడో.. ఎంత పుణ్యమో.."

"పుష్పిమో పాపమో.. సచ్చినోడికి సముద్రం మొలబంటుడు. ఎలాగో అవతరోడ్డుకి ఎలి పోండు గదా"

"సచ్చిపోతే మాత్రం ఎక్కడి కెక్కడా. అద్దా.. ఆ వలస పాలం గట్టు మీద ఏవసెట్టు కింద కూకోని దారిని పోయినోళ్ళందర్నీ పలకరించడా.. సుట్ట కాల్చుకోడాకి అగ్గి అడగడా.."

జనం మాటలతో.. బంధువుల ఏడుపులతో అక్కడ గోలగోలా వుంది.

"ఈ భూమండలం మీద వుండి ఏటి సుకం అనుబగించియాల.. అని.. ఎలిపోండు" అని ఎవరో అంటే

"ఎలిపోకపోతే.. వుండిపోతారేటిగాని ఎవు లైనా.. అప్పలయ్య దడ్డకీ.. ఏటి ఘయసు మీరిపోయింది.. అతనోట్లోలు దుక్క లాగ తిరుగాడతన్నాడు" 'ఇంకా బతు కును.. శ్రద్ధ తీసుకుంటే' అయినోళ్ళు నిర్లక్ష్యం చేసేసరట్టు ధ్వనించింది మరొ కరి మాటల్లో.

"అప్పలయ్య లేని గట్టు.. వేప చెట్టు.. రేపుట్టుంచి ఎలాగ చూడగలం.." బాధను వ్యక్తంచేసే రొకరు.

ఒకడు మాత్రం జనంలోంచి స్వచ్ఛంగా అన్నాడు.

"అప్పలయ్యుడు చచ్చిపోలేడు.. అతన్ని చంపేసేరు.. ఇది చావు కాదు.. అతని చావుకి యిక్కడున్న ఎవరూ కారణం కాకపోవచ్చు.. అయినా.. యిది హత్యే." అంతా ఆ మాట అన్నవాడి వేపు ఆళ్ళ ర్యంగా చూసేరు. సరిగ్గా అదే సమయానికి ఆకాశవాణి వార్తలు విసిరిస్తోంది. ఆ వార్త లోంచి మరో నాలుగు రైతుల శవాలు రాలేయి.

వచ్చేవారం కథ: నేనొక్కదాన్నే - సి. సుజాత